

Тема: Туристські зльоти і конкурси

Туристський зліт є стимулом у пізнанні абетки подорожей, у вдосконаленні туристських навичок. Проведення зльотів - це також ефективний засіб агітації та пропаганди туризму, а також корисна школа обміну досвідом, щодо організації оздоровчо-спортивного туризму.

Підготовка зльоту розпочинається в туристських клубах або секціях навчальних закладів, підприємств, інших організаціях.

Для проведення зльотів у масштабі району, міста створюються спеціальні штаби або організаційні комітети, до складу яких входять представники організацій, які проводять спортивну і туристську роботу, а також працівники медичної служби, громадського харчування тощо.

Значна і важлива роль належить коменданту або відповідальному за проведення зльоту, який своєчасно готує місця і необхідне обладнання.

Головний суддя змагань керує роботою суддівської колегії та відповідає за успішне й організоване проведення зльоту.

Конкурсне журі обґрунтовує умови конкурсів і визначення їх переможців.

Організація медичного забезпечення зльоту – обов'язкова умова його проведення.

Доцільно також призначати відповідальних за агітаційну, культурно-масову і спортивну роботу.

Основним документом є "Положення про зліт", яке затверджується керівництвом організації, що його проводить. В "Положенні про зліт", поруч із такими відомостями, як мета і завдання зльоту, час і місце проведення, склад учасників, порядок їхньої підготовки і вимоги до них, фінансування, обов'язково повинен бути вказаний план роботи зльоту і система визначення переможців.

На зльотах звичайно організується змагання на кращу команду.

При цьому частина окремих змагань включається до загального заліку, а інша частина (наприклад, конкурси на кращого кашовара, на кращу підготовку художньої самодіяльності) до заліку не включається.

Команда-переможниця визначається за найбільшою сумою очок або найменшою сумою зайнятих місць. Якщо треба, щоб туристи в подальшому звернули особливу увагу на певний розділ підготовки (наприклад, орієнтування або топографію), в положенні про змагання з цих видів передбачається підвищений коефіцієнт заліку результатів (звичайно від 1,5 до 3).

Другий спосіб диференційованої оцінки результатів змагань - встановлення різних максимальних оцінок, виходячи з яких визначаються результати.

Вибір місця проведення зльоту має велике значення. Бажано, щоб воно було поблизу водоймища на галявині, або в лісі, зручне для під'їзду транспорту, для влаштування дистанцій змагань і наметового табору.

Урочисте відкриття зльоту сприяє підвищенню доброго настрою його учасників; прапор відкриття зльоту, як правило, піднімають переможці попереднього зльоту. В програмі зльоту слід передбачити проведення конкурсів на кращу художню туристську самодіяльність, пісню, приготування їжі, фотомонтаж, стінгазету та інші цікаві конкурси туристської тематики.

В конкурсах на кращий бівуак і організацію побуту враховуються такі показники:

а) устрій та утримання бівуаку - чистота і порядок на майданчику, в наметах та рюкзаках; правильність установки намету, зберігання взуття і одягу; вдосконалення в обладнанні бівуаку, організації чергування;

б) устрій вогнища для приготування їжі, утримання в чистоті посуду, якість приготування їжі, правильність зберігання продуктів;

в) виконання розпорядку дня, організованість і дисципліна в групі, акуратність в одязі;

г) приведення в порядок місць стоянок після закінчення зльоту.

Оцінка змагання проводиться звичайно за п'ятибальною системою. Оцінки виставляються щоденно. Переможець визначається за найбільшою сумою балів за всі дні перебування на зльоті (у таборі).

Слід також передбачити проведення спортивних змагань із волейболу, городків, плавання, легкої атлетики, інших видів спорту.

Конкурси й атракціони: перетягування каната, різні естафети, метання, лазіння, стрибки на місці тощо.

Конкурсна програма складається з:

- 1) конкурсу туристської і фольклорної пісні, самодіяльності;
- 2) конкурсу фотографій (не менше 9x15);
- 3) конкурсу фотомонтажів з тем туристичних подорожей і заходів;
- 4) конкурсу стінної газети туристської тематики;
- 5) конкурсу емблеми, вимпела.

Переможці визначаються в кожному конкурсі окремо.

В організації культурно-масових заходів значне місце належить цікавій і змістовній програмі проведення вечора біля загального вогнища: виступу художньої самодіяльності туристської тематики, розповіді досвідчених туристів, вибору цікавих маршрутів, порадам щодо кращої підготовки до наступної подорожі тощо.

З метою протипожежної безпеки біля вогнища треба мати певний запас води і піску.

Неодмінною умовою в організації зльоту має бути підбиття підсумків і нагородження переможців зльоту.

Для визначення загального переможця обирають єдиний критерій для оцінки показників, але зручніше визначати переможців із кожного виду змагань, конкурсів, оглядів. Переможців треба, нагороджувати в урочистій обстановці. Бажано, щоб прапор зльоту опускали після закриття зльоту переможці змагань і конкурсів.

Місце зльоту повинно бути залишене таким, яким воно було до проведення зльоту.

Підбиваючи підсумки організації та проведення туристських зльотів і конкурсів, необхідно визнати те, що їх успішне проведення, як великих спортивних свят, залежить від ретельно продуманого і своєчасно розробленого плану основних заходів. Визначимо деякі з них:

- вибір місця зльоту і погодження з місцевими органами (виконком, санепідемстанція, лісництво);
- підготовка необхідного устаткування, спорядження, інвентарю;
- устаткування трас змагань;
- забезпечення медичним обслуговуванням, транспортними засобами, харчуванням;
- комплектування суддівської колегії, придбання призів і дипломів для нагородження переможців;
- організація пропаганди зльоту (виготовлення афіші, програми, емблеми, лозунгів, засобів наочної пропаганди).

Реалізація цих та інших заходів буде сприяти успішному проведенню зльоту.